

İÇİNDEKİLER

1. NİJERYA’NIN GENEL BİLGİLERİ	3
1.1. Coğrafi Konum	3
1.2. Siyasi ve İdari Yapı.....	4
1.3. Nüfus.....	4
1.4. Doğal Kaynaklar ve Çevre	5
2. NİJERYA GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. NİJERYA’NIN DIŞ TİCARETİ	6
3.1. Genel Durum.....	6
3.2. Nijerya Dış Ticareti (1000\$)	6
3.2.1. Nijerya’nın Başlıca Ürünler İtibarı ile İhracatı (2020).....	7
3.2.2. Nijerya’nın Başlıca Ürünler İtibarı ile İthalatı (2020).....	8
3.2.3. Nijerya’nın Başlıca Ülkeler İtibarı İle İhracatı.....	8
3.2.4. Nijerya’nın Başlıca Ülkeler İtibarı ile İthalatı.....	9
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	9
4.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü	9
5. NİJERYA’NIN TÜRKİYE İLE TİCARETİ.....	10
5.1. Genel Durum (1.000\$)	10
5.1.1. Türkiye’nin Nijerya İhracatında Başlıca Ürünler (2020).....	11
5.1.2. Türkiye’nin Nijerya’dan İthalatında Başlıca Ürünler (2020).....	12
6. NİJERYA’NIN AFYONKARAHİSAR İLE TİCARETİ.....	12
7. NİJERYA’DA ÖNEMLİ SEKTÖRLER.....	13
7.1. Tarım ve Hayvancılık.....	13
7.2. Sanayi.....	14
7.3. Madencilik	14
7.4. Enerji.....	15
7.5. İnşaat	15

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

7.6. Bankacılık	15
8. YATIRIM FIRSATLARI VE RİSKLERİ	16

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

1. NİJERYA’NIN GENEL BİLGİLERİ

Başlıca Sosyal Göstergeler

Devletin Adı	Nijerya Federal Cumhuriyeti
Başkenti	Abuja
Yönetim Biçimi	Federal Başkanlık Cumhuriyeti
Devlet (ve Hükümet) Başkanı	Muhammad Buhari (2019- .....)
Resmi Dili	İngilizce (Yerel Diller; Hausa, Igbo, Yorubo)
Cumhuriyet ilan etmesi	1 Ekim 1963
Yüzölçümü (kara)	923.768 km ²
Büyük şehirleri	Lagos, Kano, Ibadan, Benin City, Jos, Ilorin, Kaduna, Enugu ve Warri
Ülke Nüfusu (2020)	200 Milyon 963 Bin (IMF)
Başkent Nüfusu (2020)	405.000 (Dünya Bankası)
Nüfus yapısı	Müslüman (%50), Hristiyan (%40), Yerel Dinler (%10)
Para Birimi	Naira
Başlıca ekonomik kaynakları	Devlet ağırlıklıdır ve ihracatının büyük bir yüzdesinin ham petrol ve doğalgaza dayanmaktadır.
Üyesi olduğu başlıca uluslararası kuruluşlar	Birleşmiş Milletler, Afrika Birliği, İngiliz Milletler Topluluğu, Gelişen Sekiz Ülke (D-8), Batı Afrika Devletleri Ekonomi Topluluğu (ECOWAS), İslam İşbirliği Teşkilatı, Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC)
Uluslararası Telefon Kodu	+234

1.1. Coğrafi Konum

Batı Afrika ülkesi olan Nijerya'nın kara yüzölçümü (land area) toplam 923.768 km²'dir. Yüzölçümün %7,6'sı ormanlık, %77'si tarım arazisidir. Kara sınırı 4.037 km²'dir. Bölgenin en geniş topraklara sahip ülkelerinden birisidir. Ülkenin 853 km uzunluğundaki deniz kıyıları ise güneyinde yer alan Atlas Okyanusu ve Gine körfezine açılır. Ülkede başlıca coğrafi oluşumlar Adamawa ve Jos platoları, Nijer nehri ve Nijer deltasıdır. Ülkenin kuzeyinde yer alan çöl bölgesi de iklim bakımından önemli etkisi olan bir coğrafi oluşumdur. Ülkede “Y” şeklinde birleşen ve Atlas Okyanusuna dökülen Nijer ve Benue nehirleri ülke coğrafyasını üç ana

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

bölgeye böler niteliktedir. Tropik iklime sahip olan Nijerya’da bu iki nehir bitki örtüsü oluşumunda da önemli rol oynamaktadır.

1.2. Siyasi ve İdari Yapı

Nijerya, 36 Eyalet ve bir Federal Başkent (Abuja) bölgesinden oluşan federal cumhuriyettir. 1 Ekim 1960 tarihinde İngiltere’den bağımsızlığını kazanmıştır. 1999 yılında demokrasiye geçilmiştir. 1999’da kabul edilen anayasaya göre “İkili Meclis Sistemi”ne sahip ülkede yürütmenin başı Devlet Başkanı’dır. Nijerya, başkanlık sistemi ile yönetilmektedir. Yürütme yetkisi, halk tarafından doğrudan seçilen Devlet Başkanı’na verilmiştir. Hükümet, Devlet Başkanı tarafından oluşturulmaktadır. Yazılı bir kural olmasa da Nijerya’da Devlet Başkanlığı görevinin Hıristiyan ve Müslümanlar arasında dönüşümlü yapıldığına dair bir anlayış söz konusudur. 2019 yılı Şubat ayında yapılan seçimlerde Muhammadu Buhari tekrar Nijerya’nın Devlet Başkanı olmuştur. Parlamento; Temsilciler Meclisi (360 üye) ve Senato (109) olmak üzere, iki ayaklıdır. Süreleri 4 yıldır. İdari yapı üç bölümden oluşmaktadır: Federal Hükümet, Eyalet Hükümeti ve Yerel Belediyeler.

1.3.Nüfus

Batı Afrika ülkesi olan Nijerya, 206 milyon nüfusu ile Afrika’nın en kalabalık ülkesi ve en büyük ekonomisidir. Nüfusun yaklaşık %55’i Müslüman %45’i Hıristiyan ve %10’u ise yerel dinler olarak şekillenmiştir. Nijerya nüfusunun 2022 yılında 200 milyonu geçmesi beklenmektedir. Müslüman nüfus en az Lagos’ta bulunmaktadır.

Ülkede nüfus artış hızı 2011 yılından beri düşüş trendi içinde olup, 2017 yılı oranı %2,6’dır. Kadınlar toplam nüfusun %49’unu oluşturmaktadır. Ülke genç bir nüfusa sahiptir. Nüfusun %44’ü 0-14 yaş ve %53’ü 15-64 yaş aralığındadır.

Okuryazarlık oranı son 20 yılda artış göstermiştir. Ancak artış, erkekler arasında daha yaygındır. Erkek nüfusun okuryazarlık oranı %80 civarındadır. Kadınların okuryazarlık oranı ise %60’lar düzeyindedir. Lagos’ta okuryazarlık %90’a çıkarken, Yobe’de %25, Borno’da %27 düzeyinde kalmaktadır.

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

1.4.Doğal Kaynaklar ve Çevre

Nijerya toprakları, kıyından itibaren kuzey sınırı Nijer'e kadar, ormanlarla kaplıdır. Kıyı bölgesindeki ekvator ormanları, kuzeydeki ormanlara nazaran daha sık ve geniştir. Kamerun sınırına doğru bu genişlik, 160 kilometreyi bulabilmektedir. Uzun otların ve karışık cins ağaçların bulunduğu savana bölgesindeki ormanlar ise 550 km genişliğine ulaşır. Bu ormanlarda genellikle sert ve yumuşak tahtalı ağaç türleri vardır. Doğu Nijerya'da ise, daha çok palmiye ağaçları yer alır. Dünyanın en uzun nehirlerinden biri olan Nijer Nehri boyları ve en güney uçta yer alan delta bölgesindeki ormanlar daha çok boz renkli palmiyeler, baobob, akasya ve salkım ağaçları ile doludur.

Nijer'den doğan Nijer Nehri, 4180 km uzunluğunda olup, ülkenin hayat kaynağıdır. Lakoja bölgesindeki ikinci büyük nehir olan Benue ile birleşir ve güneyde delta bölgesine kadar 280 km yol kat eder. Delta bölgesinde ise yüzlerce irili ufaklı nehir mevcuttur. Nijer Nehri üzerinde kurulu Kainiji Barajı ile elektrik elde edilmektedir.

Nijerya topraklarının büyük bir kısmı yüksek demir ve alüminyum konsantrasyonu kapsamaktadır. Yağmurlar sebebiyle de toprak kırmızı renk almıştır. Dolayısıyla, sert örtü halindeki bu kırmızı killi topraklar verimsizdir. Çad Gölü çevresinde ise toprak siyah renkli olup, ekime müsait değildir. Güney ormanları bölgesindeki topraklar kireç bakımından kifayetsizdir. Buna rağmen güneydeki bitki çeşidi ve yoğunluğu kuzeyden daha fazladır.

Nijerya ormanlarında çok çeşitli yırtıcı hayvan yetişir. Aslan, leopar bol bulunur. Bundan başka maymun, suaygırı, antilop, kuzeye doğru fil, zürafa ve gergedan da sık rastlanan hayvanlardır.

2. NİJERYA GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	Birim	2017	2018	2019	2020
GSYİH	milyar \$	376,36	398,19	448,12	442,95
GSYİH Büyüme (sabit fiyatlarla)	%	0,8	1,9	2,2	
Enflasyon (GSYİH deflatörü yıllık %)	%	11.61	18	16,5	

Kaynak: Dünya Bankası

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

GSYİH'NİN SEKTÖREL DAĞILIMI (2019)	
Hizmet	% 56,4
Sanayi	%22,5
Tarım	%21,1

DÜNYADA İŞ YAPMA KOLAYLIĞI SIRALAMASI (2020)	
NİJERYA	190 ülke arasında 131. sırada
TÜRKİYE	190 ülke arasında 33. sırada

Kaynak: Dünya Bankası- Doing Business Report

Nijerya, nüfusu ve doğal kaynakları ile ekonomik açıdan büyük bir potansiyel taşımaktadır. 2014 yılında milli gelir hesabının yenilenmesiyle ortaya çıkan yeni rakamla Güney Afrika'yı geçerek Afrika kıtasının en büyük ekonomisi haline gelmiştir. Petrol İhraç Eden Ülkeler Örgütü (OPEC) üyesi olan Nijerya, hâlihazırda petrol rezervleri itibariyle ilk 10 ülke arasında yer almaktadır. Nijerya dünyanın 9'uncu büyük doğalgaz rezervine de (5,2 trilyon m³) sahip bulunmaktadır. Afrika'da Cezayir'den sonraki tek doğalgaz ihracatçısıdır. Nijerya'da yurt dışına para transferini sınırlayıcı uygulamalar ve sabit döviz kuru politikası, ekonominin yavaşlamasına neden olmaktadır.

3. NİJERYA'NIN DIŞ TİCARETİ

3.1.Genel Durum

Nijerya'nın ihracatı 2019 yılında bir önceki yıla göre yüzde 1,01 artış göstererek 53 milyon 624 bin dolar olmuştur. Nijerya'nın toplam dış ticaret hacmi 101 milyon 12 bin dolar seviyesindedir. 2019 yılında 53,6 milyon dolar ihracat yapan Nijerya, 47,3 milyon dolarlık ithalat gerçekleştirmiştir. Nijerya, dış ticaret fazlası veren ülkeler arasında yer almaktadır.

3.2.Nijerya Dış Ticareti (1000\$)

YILLAR	İHRACATI	İTHALATI	HACİM	DENGE
2015	48.465.647	33.839.240	82.304.887	14.626.407
2016	34.764.915	35.947.713	70.712.628	-1.182.798
2017	41.010.138	28.839.569	69.849.707	12.170.569

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

2018	52.920.065	36.477.277	89.397.342	16.442.788
2019	53.624.701	47.387.304	101.012.005	6.236.797

Kaynak: Trademap

3.2.1. Nijerya'nın Başlıca Ürünler İtibarı ile İhracatı (2019)

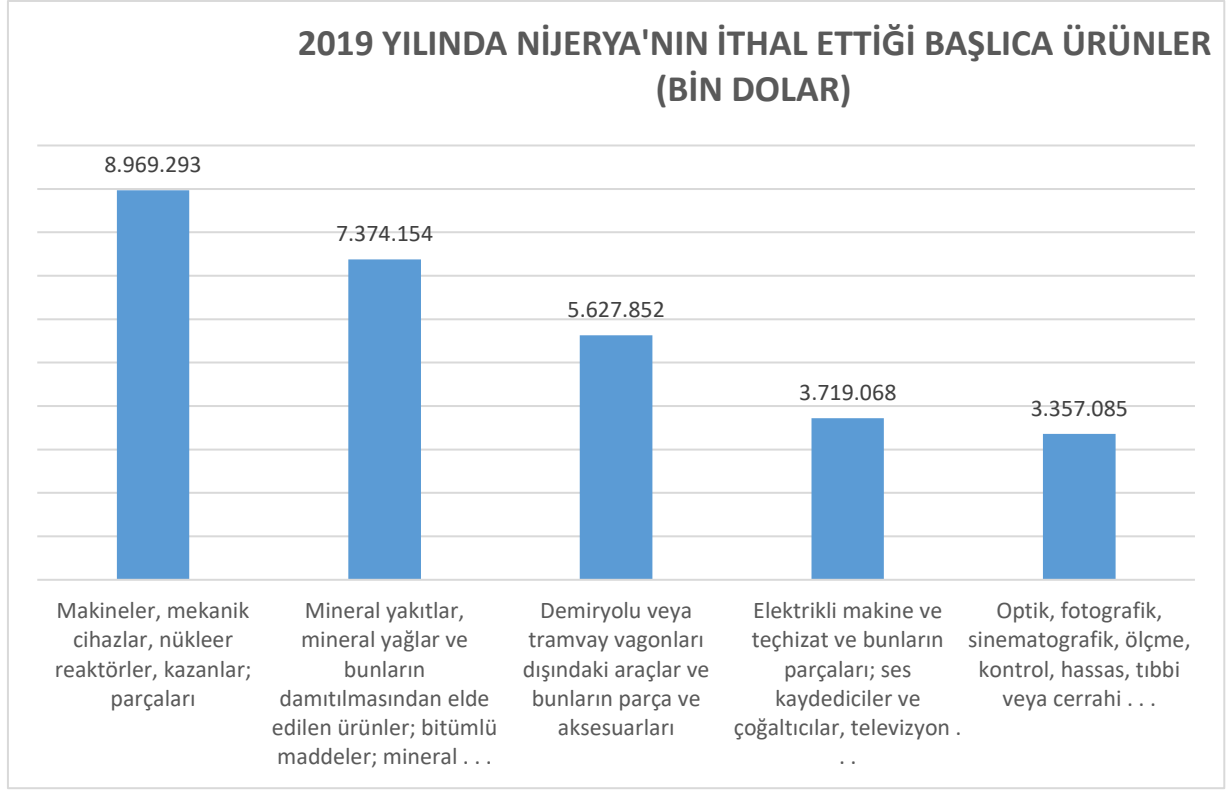
Kaynak: Trademap

Sektör itibarıyla ihracatının % 98'ini mineral yakıtlar oluşturmaktadır. Bu çerçevede, geleneksel ihraç ürünleri mineral yağlar, kakao, gemiler, kauçuktan eşya, ve yüzer yapılarıdır.

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

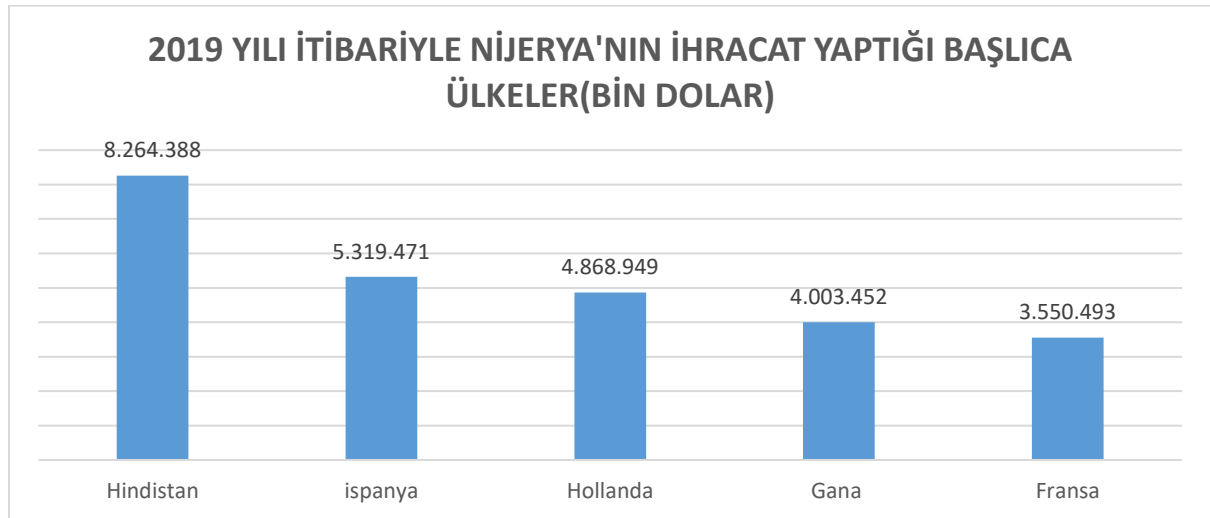
3.2.2. Nijerya'nın Başlıca Ürünler İtibarı ile İthalatı (2019)

Kaynak: Trademap

3.2.3. Nijerya'nın Başlıca Ülkeler İtibarı İle İhracatı

Nijerya'nın en fazla ihracat yaptığı başlıca ülkeler sırasıyla; Hindistan, İspanya, Hollanda, Gana ve Fransa'dır. Nijerya'nın yaptığı ihracat ile ilgili bilgiler aşağıda detaylı olarak iletilmiştir.

Kaynak: Trademap

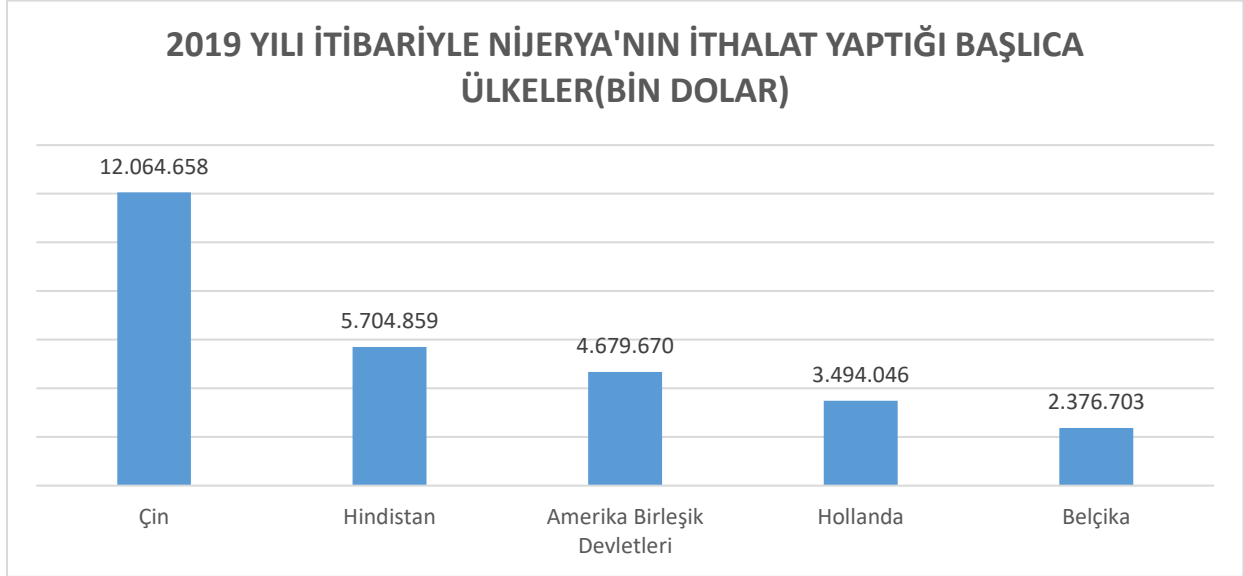

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

3.2.4. Nijerya'nın Başlıca Ülkeler İtibari ile İthalatı

Nijerya'nın en fazla ithalat yaptığı başlıca ülkeler sırasıyla; Çin, Hindistan, ABD, Hollanda ve Belçika'dır. Nijerya'nın yaptığı ithalat ile ilgili bilgiler aşağıda detaylı olarak iletilmiştir.

Kaynak: Trademap

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

4.1. Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Birleşmiş Milletler Ticaret ve Kalkınma Konferansı (UNCTAD) 2020 yılı Dünya Yatırım Raporu'na göre 2019 yılı itibarıyla Nijerya'ya Doğrudan Yabancı Yatırım (DYY) girişi önceki yıla kıyasla %48,5 azalışla 3,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. DYY stoku ise aynı yıl 98,6 milyar dolar düzeyindedir ve 2010 yılındaki miktarın yaklaşık 2 katı olmuştur. UNCTAD verilerine göre Nijerya'nın ülke dışına doğrudan yatırım çıkışı 2019 yılında bir önceki yıla kıyasla %48,7 azalışla 276 milyon dolar olmuştur. Yurt dışına giden yatırım stoku ise 8,9 milyar dolar olmuştur.

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

5. NİJERYA’NIN TÜRKİYE İLE TİCARETİ

16. yüzyılda başlayan Osmanlı-Nijerya ilişkileri, Sultan II. Abdülhamid Han’ın Nijerya’nın eski başkenti ve ticaret merkezi olan Lagos’ta Muhammed Şitta (Shitta) tarafından yaptırılan ilk resmi caminin açılış törenine temsilci gönderdiği 1894 yılına kadar sürmüştür. 1960 yılında bağımsızlığını kazanmasından hemen sonra Nijerya’yı tanıyan Türkiye, 1962’de başkent Lagos’ta açtığı büyükelçilikle Nijerya ile diplomatik ilişkilere başlamış, 1991’de Abuja’nın başkent ilan edilmesinden sonra 2011 yılında büyükelçiliğini Abuja’ya taşımıştır. Yine Ağustos 2011’de Türkiye ile Nijerya Federal Cumhuriyeti hükümeti arasında “Askeri işbirliği hususunda İkili Anlaşma imzalanmıştır.

Türkiye, “Afrika Açılım Politikası” çerçevesinde 2005 yılını “Afrika Yılı” ilan etmiştir.

Nijerya Cumhurbaşkanı Buhari, beraberinde kalabalık bir heyetle 19 Ekim 2017’de Ankara’ya resmî bir ziyarette bulunmuş, ardından da İstanbul’da düzenlenen D-8 Zirvesi’ne katılmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan, Nijerya ile önceki dönemlerde kurulmuş olan ilişkileri daha iyi bir noktaya taşıma amacını dile getirmiş ve Nijerya’yı Birleşmiş Milletler’in barış gücü misyonlarına en fazla katkı sağlayan 10 ülkeden biri olmasından kaynaklı olarak, Sahra Altı Afrika’da stratejik bir ortak olarak tanımlamıştır.

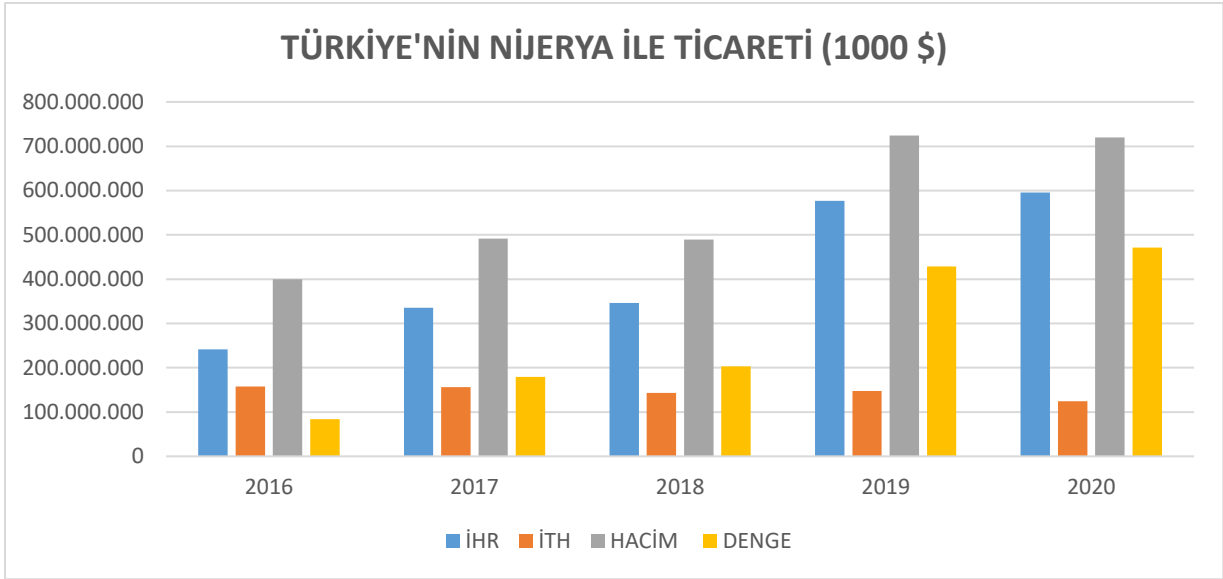
5.1.Genel Durum (1.000\$)

YILLAR	TÜRKİYE’NİN İHRACATI	TÜRKİYE’NİN İTHALATI	HACİM	DENGE
2016	241.603.557	157.814.199	399.417.756	83.789.358
2017	335.424.326	156.285.879	491.710.205	179.138.447
2018	346.279.226	143.432.180	489.711.406	202.847.046
2019	576.457.888	147.540.696	723.998.584	428.917.192
2020	595.480.197	124.061.485	719.541.682	471.418.712

Kaynak: TÜİK,2020

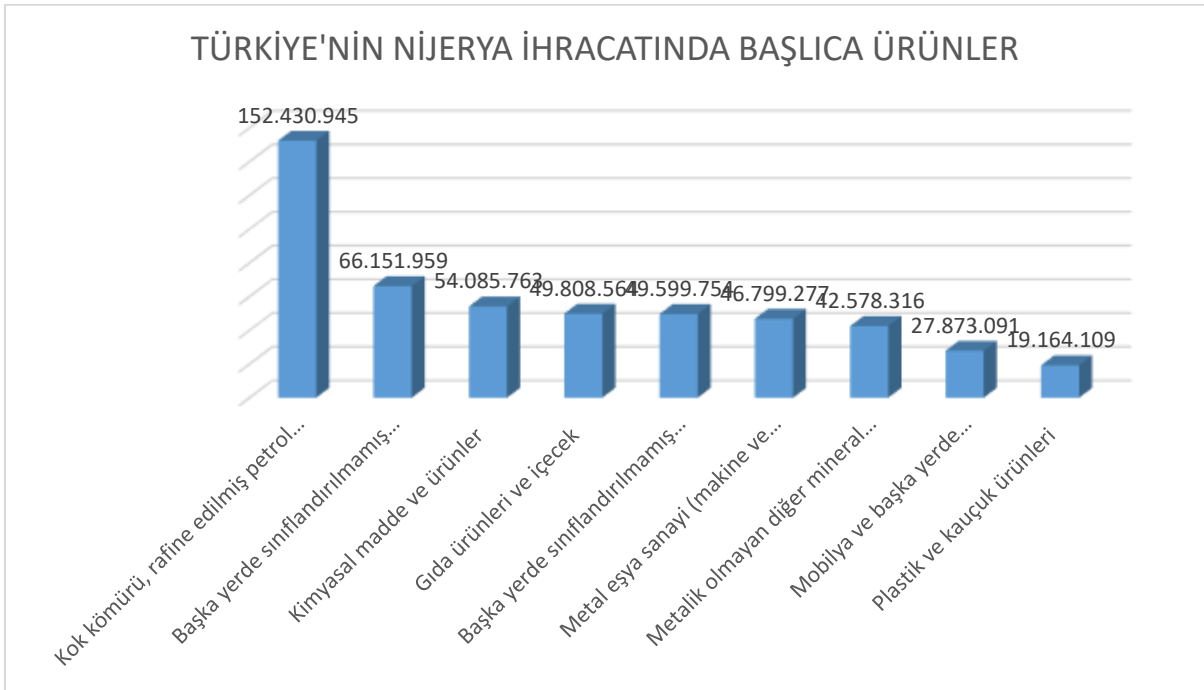

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

Kaynak: TÜİK

5.1.1. Türkiye'nin Nijerya İhracatında Başlıca Ürünler (2020)

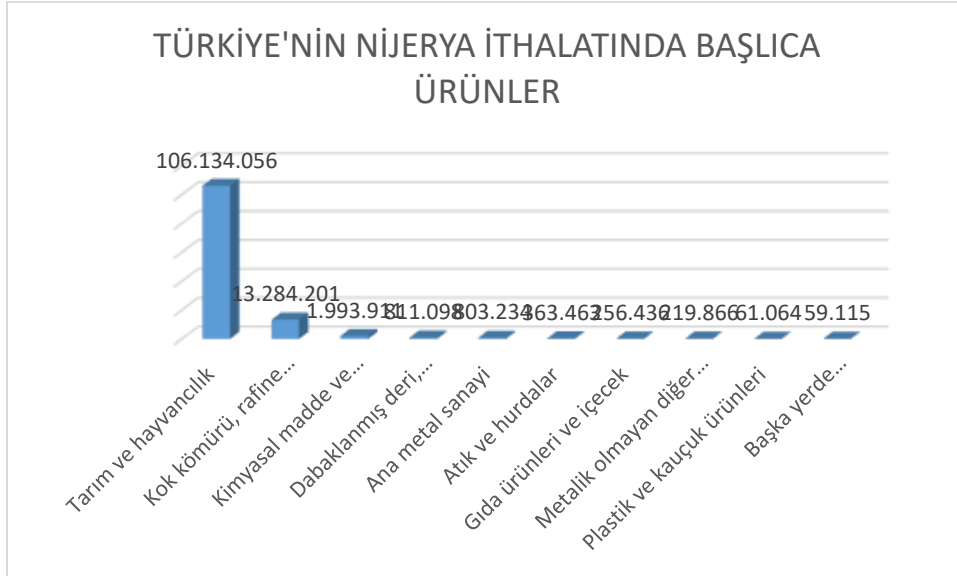
Kaynak: TÜİK

2020 yılı itibariyle Türkiye'nin Nijerya'ya yapmış olduğu ihracatta başlıca ürünler; taş kömürü, gıda ürünleri, makinalar, plastik ve mamulleridir.

5.1.2. Türkiye'nin Nijerya'dan İthalatında Başlıca Ürünler (2020)

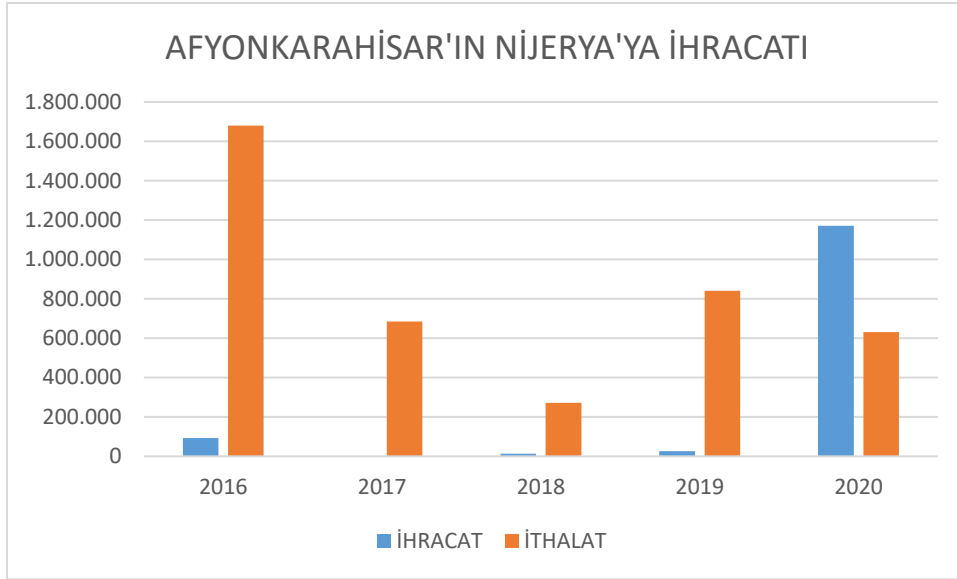
2020 yılı döneminde Nijerya'dan yapılan ithalatımızda başlıca ürünler; taş kömürü, atık ve hurdalar, gıda ürünleri, giyim eşyaları olmuştur..

Kaynak: TÜİK

6. NİJERYA'NIN AFYONKARAHİSAR İLE TİCARETİ

Afyonkarahisar'ın Nijerya'ya ihracatı 2016 yılında 93 bin 43 dolar iken bu rakam 2020 yılında 1 milyon 171 bin 344 dolar olmuştur.

Kaynak: TÜİK

7. NİJERYA'DA ÖNEMLİ SEKTÖRLER

7.1. Tarım ve Hayvancılık

1970'li yıllarda petrol sanayinin hızla gelişmesi üzerine tarımın GSYİH içindeki payı %40'lardan %21'e düşmüştür. Ancak halen nüfusun çoğunluğunu (%60'mı) istihdam etmektedir. Nijerya 1960 yılında bağımsız olduğunda, önemli ölçüde tarım ürünleri ihracatçısı olmasına rağmen, tarımın ekonomiye katkısının yıllar itibarıyla azalması sonucunda, tarım (ve gıda) ürünleri ithalatçısı konumuna gelmiştir. 1970 yılından beri, tarımın yeniden canlandırılması amacıyla çeşitli girişimlerde bulunulmuş, ancak, uygulanan politikalar ve yatırımlardaki eksiklik nedeniyle, bu girişimler pek etkili olamamıştır. Tarımın geri kalmasında rol oynayan önemli faktörler ise, pek çok tarım arazisinin küçük oluşu, tarımsal mekanizasyonun yetersiz olması, tarımsal girdi temininin oldukça yetersiz oluşu ve modern teknolojiye sınırlı erişimdir. Ayrıca, toprak sahipliği kanunları da sorun yaratmaktadır. Hükümet toprak sahipliğini liberalleştireceğini belirtmiştir. Var olan yasalara göre toprak devlete aittir. Nijerya'da tarım sektörünün modernizasyonu için önemli yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Kuzeydeki çölleşme ve orta ve güney kesimdeki erozyon tarım alanındaki en önemli tehditler arasında gösterilmektedir. Üretimi yapılan tarımsal ürünler; monyak (cassava), mısır, pirinç, tatlı patates (yams), soya, zencefil, fasulye, bakliyat, soğan, domates, kavun ve bazı sebze türleri ile kakao, pamuk, palm yağı ve kauçuktur. Üretim çok düşük olup, ülke ihtiyacını karşılamaktan uzaktır. Ülkede hayvancılık ve balıkçılık oldukça sınırlı düzeydedir. Ülkede önemli tropik yağmur ormanı varlığı bulunmakta olup, Nijerya'nın Afrika'daki en

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

büyük kereste üreticisi olduğu tahmin edilmektedir. Yıllık 150 milyon m³ kereste elde edilmektedir. Ülkedeki kereste üretiminin büyük kısmı yakıt olarak kullanılmaktadır.

7.2.Sanayi

Nijerya’da endüstri geleneksel olarak küçük çaplı imalat ve işleme tesislerinden oluşmaktadır. Faaliyet genel olarak belli başlı kentsel alanlarda yoğunlaşmıştır. Sanayinin %60’ı Lagos ve çevresinde yer almaktadır. Kano, Kaduna ve Ibadan diğer imalat sanayi merkezleridir. Petrol endüstrisi ise Port Harcourt ve Warri’de yoğunlaşmıştır. Sanayi üretimi iç piyasaya yöneliktir. Ancak, çoğu kaçak yollarla piyasaya giren Uzak Doğu’nun ucuz (ve taklit) ürünleri zayıf durumdaki yerel sanayiye rekabette zorlamaktadır. Sanayi üretimi ise, çimento, otomobil/otobüs/pickup (montaj), tekstil (hazır giyim), ayakkabı, ağaç ürünleri, deterjan, kauçuk, gıda işleme (palm yağı, şeker), içecekler (meşrubat/meyve suları) ve tütündür (Nijerya İstatistik Kurumu). Ancak söz konusu iç üretim, ülke ihtiyacını karşılamaktan uzaktır.

Nijerya’nın ağır sanayi sektörü ise gelişmemiştir. 1970’lerde artan petrol gelirleri ile birlikte hükümet özellikle çelik, petrokimya, gübre ve metal sanayinin devlet eliyle geliştirilmesine dayalı ağır sanayi politikası benimsemiştir. Çelik sanayi, kendine yeten sanayileşmenin temeli olarak görülmüş; ancak 10 milyar dolarlık bir kaynak tahsisine rağmen fazla gelişmemiştir. Yönetim zayıflığı ve fon yetersizliği sektördeki geri kalmışlığın başlıca nedenleridir. Petrokimya sektöründe olduğu gibi ülkede üretilen enerji kaynaklarına dayalı endüstrileri geliştirmede de görece olarak daha başarılı olunmuştur. Port Harcourt’ta Kurulu doğal gazı girdi olarak kullanan ulusal gübre şirketi NAFCON diğer kamu kuruluşlarına göre daha başarılı olmuştur. Ancak, son yıllarda büyük borcu bulunmakta ve düşük kapasite ile faaliyet göstermektedir. Ağır sanayi sektörünün yeterince gelişmediği ülkede petrol gelirlerinin artması ile birlikte hükümet özellikle çelik, petrokimya, gübre ve metal sanayinin devlet eliyle geliştirilmesine yönelik ağır sanayi politikasını benimsemiştir. Ülkede tekstil, içecek, sigara, deterjan ve çimento sanayileri endüstriyel üretimin %60’ını oluşturmaktadır. Diğer birçok Afrika ülkesinin aksine Nijerya önemli dış ticaret fazlası veren bir ülke konumunda olup gerek ihracatı, gerekse ithalatının büyüklüğü itibarıyla Afrika kıtasının en önemli birkaç ülkesinden birisidir. Sanayi açıdan önde gelen bazı şehirler; Lagos, Onitsha, Kano, İbadan, Harcourt, Aba, Maidugur ve Jos’tur. Öte yandan, son yıllarda Nijer Delta bölgesindeki enerji üretim sahalarına ve elektrik tesislerine yönelik terör saldırılarından kaynaklanan elektrik kesintileri sanayi tesislerinin üretim miktarlarını ve personel sayısını azaltmalarına yol açmıştır.

7.3.Madencilik

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

Nijerya petrol (ve doğal gaz) dışında granit, mermer, kireç taşı, kalay, kömür, demir, kurşun, çinko ve altın varlığı bakımından da oldukça zengin bir ülke konumunda olmakla beraber maden varlığının önemli bir kısmı henüz ekonomiye kazandırılmamıştır. Ülkede kaya tuzu, kaolin, tantalit, bentonit, fosfat, mermer ve uranyum yatakları da bulunmaktadır.

7.4.Enerji

Nijerya doğal kaynaklar bakımından zengin bir ülkedir. 800 km'lik sahilinde yer alan bataklık ve haliçlerle Nijer Nehri Deltasında petrol ve gaz rezervleri bulunmaktadır. Ülkede 1956 yılında petrol keşfedilmiş ve 1970'li yıllardan itibaren de ekonomik olarak petrol üretimi başlamıştır. Ancak, Afrika'nın en büyük ekonomisi olarak da tanımlanan Nijerya son 20 yılın en kötü ekonomik krizini yaşamaktadır. Düşük petrol fiyatı ve azalan federal devlet geliri, milli paranın değerini azaltmış ve piyasada kronik döviz sıkıntısı/darlığı yaşanmasına yol açmıştır. Petrol ve doğalgaz üretim ve yükleme sahalarına yapılan terör saldırıları, üretimi 600bin varil/gün'e kadar azalmasına yol açmıştır. Üretimin gelecek beş yılda 3 milyon varile çıkarılabilmesi içinse yıllık 18-20 milyar dolar yatırım gerekmektedir. Federal Hükümetin 2016 & 2017 yılı bütçe hedefi 2,2 milyon varil/gün petrol üretimidir.

7.5. İnşaat

2000 yılından beri petrol fiyatlarındaki yükselişe bağlı olarak kamu harcamalarında artış görülmüş ve bu kaynak altyapı eksikliklerine yöneltilmiştir. Bütçede yol ve inşaat projeleri için ayrılan payda son yıllarda artış görülmektedir. Bitirilmemiş yolların tamamlanması, kötü durumdaki yolların rehabilite edilmesi ve yeni yol yapımı için bütçeden önemli ölçüde kaynak ayrılmaktadır. Ülkede şehirlerde kronik bir konut açığı bulunmaktadır. Konutlar ortalama bir Nijeryalıya göre çok pahalıdır. Ülkede yaklaşık 16 milyon konut açığının bulunduğu tahmin edilmektedir. Kentli nüfusun hızla artması nedeniyle konut açığı da giderek artmaktadır. İçinde bulunduğumuz yıllarda kentli nüfusu kırsaldaki nüfusu geçmiştir. NİJERYA ÜLKE RAPORU 9 Nijerya'da hükümetlerin en önemli öncelikleri arasında fiziksel altyapının geliştirilmesi yer almaktadır. Ülkenin en önemli inşaat projesi Abuja'da yeni başkent inşasıdır. Üç milyon nüfuslu şehir için plan 1978'de yapılmış ve inşaat 1980'de başlamıştır. 1991'de Abuja başkent ilan edilmiştir. Bakanlıkların birçoğu Abuja'ya nakledilmiştir. 2003 yılında Abuja Afrika Oyunları'na ev sahipliği yapmıştır. Lagos ise ülkenin ticari ve mali merkezi konumundadır.

7.6.Bankacılık

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

Finans sektörünün 1986 yılında yapılanması neticesinde döviz arbitrajından sağlanan kolay karlar nedeniyle banka sayısında hızlı bir artış olmuştur. 1985 yılında 41 olan banka sayısı 2000’li yıllarla birlikte 100’e ulaşmıştır. Nijerya Merkez Bankası 2004 yılında bir açıklama yaparak minimum ödenmiş sermaye miktarının 2005 Aralık ayından itibaren 25 milyar Naira’ya (187 milyon dolar) yükseltileceğini belirtmiştir. Kanunun yürürlüğe girmesi finansal sistemde önemli değişimlere neden olmuş ve kayıtlı banka sayısı 89’dan 25’e düşmüştür. Sadece 6 banka başka bankalarla birleşmeye gerek duymadan bu koşulu sağlamayı başarmış diğer bankalar yeni gruplar oluşturarak birleşmişlerdir. Yeni bankalar finansal açıdan daha kuvvetli duruma gelmişlerdir. 2016 yılı itibarıyla Merkez Bankasına kayıtlı olarak 6 çeşit finansal faaliyet söz konusu olup, bu kapsamdaki ticaret bankası sayısı 22’dir.

8. YATIRIM FIRSATLARI VE RİSKLERİ

Son yıllarda yabancı sermaye girişi azalmış olmakla beraber Nijerya halen, Angola ve Güney Afrika Cumhuriyeti ile birlikte Sahraaltı Afrika bölgesinin en cazip ülkesidir. Hızla büyüyen nüfusu ile Nijerya’nın 2050 yılına kadar dünyanın en kalabalık 4. Ülkesi olacağı öngörülmektedir, bu da yadsınamaz bir pazar demektir. Hâlihazırda orta gelir grubu ülkenin %25’inden fazlasını oluşturmakla birlikte, Nijerya nüfusunun genç ve eğitimli oluşu da bu pazarı değerli kılmaktadır. Nijerya’da başarılı olan yatırımcılar bu ülkedeki karmaşık iş hayatını anlayabilen firmalardır. Nijeryalı iş ortağının seçimi de yatırımlar için önemlidir. Nijerya yasaları, Nijerya vatandaşları ve yabancılara eşit şekilde uygulanmaktadır. Nijerya hükümeti son yıllarda geçmiş dönemlere göre daha fazla oranda yabancı yatırımı desteklemektedir. 1995 yılında yürürlüğe konulan Yatırım Teşvik Komisyon Kararnamesi (NIPC) ile petrol ve ulusal güvenlik açısından hassas sektörler (askeri teçhizat, cephane vb.) dışındaki sektörlerdeki işletmelerde %100 oranında yabancı mülkiyet hakkı tanınmıştır.

Güçlü Yönler

- Büyük ve önemli bir iç pazara sahip oluşu,
- Önemli doğal kaynaklara sahip oluşu,
- Yüksek tarım potansiyeli,
- Kıtanın en kalabalık ülkesi
- Nijerya ile birlikte Benin, Burkina Faso, Fildişi Sahili, Gambiya, Gana, Gine, Gine Bissau, Liberya, Mali, Nijer, Senegal, Sierra Leone, Togo, Yeşil Burun Adalarının da üye olduğu Batı Afrika Ekonomik Topluluğuna üyedir. ECOWAS ülkeleri kendi içlerinde serbest ticaret

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

yapabilmektedir. Öte yandan Nijerya, Afrika'nın en kalabalık ülkesi olması, petrol ihracatçısı konumunda bulunması, iş gücü potansiyeli ve doğal kaynaklar yönünden zengin olmasına rağmen, yabancı yatırımları çekmede sorunlarla karşılaşmaktadır.

Zayıf Yönleri

- İstikrarsız makroekonomik politikalar
- Zayıf lojistik ve enerji altyapısı,
- Bürokrasi, • Eğitimli işgücü eksikliği,
- Zayıf yargı sistemi,
- Ülkedeki derin etnik, dinsel ve bölgesel bölünmeler,
- Giderek artan güvenlik eksiklikleri (Santandertrade)

YATIRIM YAPILABİLECEK BAŞLICA SEKTÖRLER

Bilgi Teknolojileri: Nijerya; dünyada internet kullanımının giderek arttığı ülkelerden biri konumundadır. 2017 yılında ülkede yapılan araştırma çalışması sonucunda; günde yaklaşık 76,2 milyon Nijeryalının internet kullandığı bilgisi elde edilmiştir. Bu kapsamda ülkeye özellikle Amerikalı yatırımcılar yatırımlar yapmakta olup yine de yetersiz kalmaktadır. Bu doğrultuda teknolojik yatırımlara olan ihtiyaçlar oldukça fazladır.

Doğal Kaynaklar: Nijerya, dünyanın önemli petrol ihracatçısı ülkelerinden birisidir. Nijerya, petrolün yanı sıra doğalgaz bakımından da çok geniş rezervlere sahiptir. Ancak hem petrol hem de doğalgaz üretiminde de ülkenin kaynakları tam olarak kullanılamamakta ve yabancı yatırımlara ihtiyaç duyulmaktadır. Demir çelik sektöründe yabancı yatırımcılara yatırım yapma imkânı sunulmaktadır. Elektrik üretiminde ve dağıtımında yaşanan sorunlar ülke ekonomisinin önünde engel teşkil etmektedir. Bu sebeple Nijerya, kurulu enerji kapasitesini geliştirmek amacıyla mazot, doğalgaz, hidroelektrik santralleri ile başta rüzgâr ve güneş olmak üzere alternatif enerji kaynaklarını arttırmak için çaba göstermektedir.

Tarım: Ülkede nüfusun üçte biri tarım sektöründe çalışmakta olup, yüksek tarım potansiyeline sahiptir. Nijerya'nın günden güne artan nüfusu tarım alanında yapılacak olan yatırımlara ihtiyaç duymaktadır. Özellikle kakao, kauçuk, palm yağı, kahve, tatlı patates ve pamuk gibi ürünlerin ülkede yetiştirilmesi ve işlenmesi ile ilgili yatırımlar yapılmaktadır. Hayvan Yetiştiriciliği: Ülkede hayvan yetiştiriciliğini geliştirmek için modern teknolojilere ihtiyaç duyulmaktadır.

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

Her ne kadar üremeleri, beslenmeleri belli bir maliyete neden olsa da keçinin yününden, sütünden ve etinden dolayı yetiştiriciliğine ihtiyaç duyulmaktadır. Ayrıca, oluşturulan havuzlarda kolay üremeleri ve birçok hastalığa karşı vücudu dirençli tutabilmelerinden dolayı yayın balığının yetiştiriciliği de önem arz etmektedir. Aynı zamanda Nijerya’da lezzetiyle ün salan sümüklüböcek yetiştiriciliği de önemlidir. Bu alanda yatırımlar yapılmaktadır.

Eğlence - Film: Nijerya’da popüler bir film endüstrisi bulunmaktadır. Hollywood ve Bollywood kadar olmasa da Nollywood dünyada bilinirliğe sahiptir. Nijeryalıların girişimciliği ve dijital teknolojinin getirileri sayesinde Nijerya’da film endüstrisi büyümüştür. Bugün Nijerya’da yılda 500 ila 1000 film çekilmektedir. Nijerya’da pek çok etnik grup yaşamakta olup, hepsinin dili farklıdır. Bazı filmler bu yerel dillerde çekilse de, yüzde 65’i İngilizcedir. Ülkede tek bir film stüdyosu bulunmaktadır (KalabarTinapa’dakiTinapa Stüdyosu). Ama filmlerin büyük bir bölümü stüdyoda değil, ülkenin dört bir yanında dışarıda çekilmekte olup, sokak çeteleri film çekimlerini sabote etmektedirler. Bu doğrultuda teknolojik donanımlı film çekim stüdyolarına ihtiyaçlar vardır.

Eğitim: Yetersiz eğitim olanakları nedeniyle halkın büyük bir çoğunluğu eğitimini yarıda bırakmak zorunda kalmıştır. Eğitim alanında teknolojik yatırımlar ülkenin ihtiyaç duyduğu önemli yatırımlar arasındadır. Lojistik: Nijerya’nın giderek artan nüfusuna paralel olarak bir yerden bir yere gitmekte giderek artan bir problem haline gelmiştir. Nijerya’ya lojistik alanında yatırım yapacak olan yatırımcıların en başta hangi taşımacılık aracına yatırım yapacağını belirlemesi gerekmektedir. Özellikle ticari bir şehir olan Lagos’ta şehir içi ulaşım (Taksi ya da üç tekerlekli bisikletle olan taşımacılık), şehirlerarası ulaşım üzerine yatırımcılara ihtiyaç duyulmaktadır.(topwriters) Ayrıca, ülkede 200 bin kilometre civarında yol olmasına karşın bunun ancak %15-%20 kadarlık kısmı asfalttır. Nijerya’da her yıl 10 milyar dolarlık altyapı yatırımı planlanmakta olup, buna göre inşaat ve enerji sektörlerinde hızlı büyüme görülmektedir. Yabancıların konaklama ihtiyaçlarının yeterince karşılanamadığı Nijerya’da önemli ölçüde otel yatırımlarına ihtiyaç duyulmakta olup, bu alanda yatırımcılarımız açısından önemli bir potansiyel olduğu düşünülmektedir.

Ülkenin başkenti Abuja olmakla birlikte, ticaret ve sanayinin merkezi Lagos’tur. Yaklaşık 20 milyon nüfusa sahip bir kent olan Lagos, limana yakınlığı nedeniyle de sermayeyi kendine çeken ve Nijerya’nın ekonomisinin %80’ini oluşturan bir bölgedir. Ayrıca, tüketim malları, tekstil, seramik-ayakkabı-dericilik ve imalat sanayi gibi endüstrilerde doğrudan yabancı yatırım

AFYONKARAHİSAR TİCARET VE SANAYİ ODASI

için büyük fırsatlar bulunmaktadır.(Intrasolutions) Nijerya'ya yatırım yapan başlıca ülkelere bakıldığında; Almanya'nın domine ettiği pazarda, sırasıyla Fransa, İtalya, Çin, Mısır, İsrail, İrlanda, Lübnan ve İsviçre firmaları da bulunduğu görülmektedir.

DEİK Türkiye İş Forumu (13-15 Ocak 2020-Abuja)

T.C. Ticaret Bakanımız Sayın Ruhsar Pekcan 14 Ocak 2020 tarihinde Nijerya'ya resmi bir ziyaret gerçekleştirmiş olup, Nijerya'da faaliyet gösteren Türk iş insanları ile bir araya gelerek, DEİK tarafından düzenlenen Nijerya-Türkiye İş Forumu'na katılmıştır. Bakan Pekcan, Türkiye'nin Nijerya'ya çok önem verdiğini ve iki ülke arasındaki karşılıklı ticaret ve yatırım potansiyelinin her iki ülkeye de fayda sağlayacak şekilde geliştirilmesine inanıldığını belirterek, bu çerçevede Yatırımların Karşılıklı 22 Teşviki ve Korunması Anlaşması'nın, Çifte Vergilendirmenin Önlenmesi Anlaşması'nın biran önce devreye girmesi gerektiğini vurgulamıştır. Gümrük İşbirliği Anlaşması'nın da önerildiğinden bahsetmiştir. (T.C. Ticaret Bakanlığı)

GÜNCEL BİLGİLER

- Nijerya'da 100 milyondan fazla kişinin nüfus cüzdanı yok.(DHA – 10.12.2019)
- Nijerya tüm Afrikalılara kapıda vize verecek.(DHA – 12.12.2019)
- Türkiye'nin dört bir yanından yardım toplanarak Nijerya'daki maddi durumu yeterli olmayan, sağlık problemi yaşayan kişilere yardım toplandı. (DHA – 18.12.2019)
- Hyundai'den Nijerya'ya otomotiv ve petrol yatırımı (AA – 18.12.2019)
- Nijerya'da Lassa sıtması nedeniyle bir hastane kapatıldı. (DHA – 27.12.2019)
- Afrika'nın 2019 yılında en zengin insanı Nijeryalı Dangote oldu.